

udviklede Amt. I det man tænker sig Amtets Stilling ved Veienes Overdragelse til det, vil man altsaa indsee, at det — selv om hele Gjælden bliver eftergivet, hvad jeg har nogen Formodning om — dog i Veisagen staaer lige overfor en Fremtid, som slet ikke er glædelig. Det har efter min Mening kun Halvdelen af de Landeveie, som det burde have; det mangler — jeg vil sige — noget over 40 Miil, som det burde have bygget i den nærmeste Fremtid. Udgifterne til Veivæsenet nu have været, saavidt jeg veed, mellem 9 og 10 Ml. pr. Tønde Hartkorn; men naar man nu tænker sig, at Amtet skulde have bygget i den nærmeste Fremtid, hvad det behøver, saa ville Udgifterne pr. Tønde Hartkorn derved komme til at blive forøgede med omtrent 3 Rd., det vil sige, naar man tager Sagen paa den Maade, at man laaner Capitalen, der vil medgaae til de Veie, som fremtidigt bygges, og at man forrenter og afdrager den med 6 pCt., og naar man dertil regner den aarlige Vedligeholdelse. Det vilde altsaa blive i det Hele en aarlig Udgift for Amtet af henimod 5 Rd. pr. Tønde Hartkorn. Nu kan man vel sige, at selv om saa var, saa var det dog ikke en større Byrde end den, andre Amters ogsaa have maattet bære. Derimod maa jeg imidlertid protestere. Der er endvidere i Commissionens Betænkning henviist til, at det nævnte Amt ikke var lige stillet med andre Amters paa Grund af, at det havde en lav Hartkornsansættelse. Det er ikke rigtigt. Det er vel rigtigt, forsaavidt man stiller Hartkorn og Areal ligeoverfor hinanden; men Statteevnen er langt fra afhængig af Arealets Størrelse. Det kan endogsaa ofte være en ligefrem Byrde at have større Areal; men jeg behøver kun at henvise til een Betragtning, som vil gjøre det tydeligt, at det ikke er rigtigt, naar der siges, at dette Amt er lavt beskattet. Salgsprisen for en Tønde Hartkorn vil der, efter hvad jeg skjønner, omtrent være 1,500 Rd., og Salgsprisen i de bedre Egne vil vistnok omtrent være det Dobbelte, altsaa henved 3,000 Rd.; men dette maa dog vistnok i alt Fald tyde paa, at der i de Egne, hvor en Tønde Hartkorn betales med den dobbelte Priis, ogsaa maa være en dobbelt saa stor Statteevne. Altsaa naar disse bedstfillede Egne skulde stilles lige med dette

Amt, naar det havde sit Veivæsen udviklet, som det burde, da vilde de meget nær være stillede saaledes, at de kom til at svare omtrent 10 Rd. pr. Tønde Hartkorn. Jeg vil endnu anføre et Billede for at anskueliggjøre denne Betragtning. Deels ved den Lov, som blev givet i 1865 om de private Veie, og deels ved det beslægtede Lovudkast, som vi behandlede for nogle Dage siden, er det bestemt, at saavel de private som de øvrige til den almindelige Færdsel benyttede Veie i det Hele kunne forbrødes istandsatte. Naar man t. Ex. tænker sig et Hedesogn, hvoraf der gives afkillige paa 2 Miles Længde og 1 Miils Bredde, med omtrent 1000 Beboere, der ere spredte omkring paa denne Plet, og tænker sig baade de private Veie og de Veie, der gaae fra By til By, og de Veie, som fra fribeliggende Sogne gaae gennem Sognet, tænker sig disse Veie satte i en nogenlunde taalelig Stand, i Henhold til den nævnte Lov og til det nævnte Lovforslag, saa vil man kunne danne sig et Billede af de Byrder, som ved det foreliggende og det nævnte Lovforslag paaføres saadanne Amters i det Hele, og jeg tør sige dette Amt i Særbeskhed. Det er dog ikke herved min Mening at ville udtale saadan stærk Klage eller saadan en overdreven stor Frygt for Fremtiden; men jeg har troet, at det var rigtigt netop paa dette Punkt af Sagen at fremdrage, hvorledes denne Egn og dette Amt ville være stillede, naar de nogenlunde skulde holde Skridt med det øvrige Land. — Noget lignende, som jeg her har anført, er Tilfælde med Ringkjøbing By. Det er en By, som i Fortiden har været noget vidt i Udvikling, men som i den sidste Tid er gaaet tilbage, og jeg tør maafsee sige, at Høkerloven t. Ex. har havt sin Andeel deri. Kjøbstaden er nemlig saaledes beliggende, at den kun har Opland til een Side, men Vand til den anden Side, uden dog at have nogen Seilads, saa at den altsaa er ugunstig stillet. Den har nu ved Gødens Anlæggelse, dengang Hovedlandeveien blev istandsat, paadraget sig en Gjæld, som den skal afdrage i 20 Aar, med 338 Rd. om Aaret, og skjøndt det just ikke seer ud til at være nogen stor Sum, saa kan den alligevel være noget trykkende for Byen. Jeg skal i den Anledning blot nævne, at den har en Udgift